

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 18 0 V 056607 24 Spp
Sarajevo, 21.03.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Bosanskoj Krupi za rješavanje spornog pravnog pitanja od 12.02.2024. godine na osnovu odredbe člana 61. Zakona o parničnom postupku ("Sl. novine FBiH" broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta, na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj dana 21.3.2024. god, donio je

O D L U K U

Odbacuje se zahtjev Općinskog suda u Bosanskoj Krupi za rješavanje spornog pravnog pitanja broj 18 0 V 056607 23 V 2 od 12.2.2024. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Općinski sud u Bosanskoj Krupi je dana 12.02.2024. godine, po službenoj dužnosti ovom sudu dostavio dopis, uz spis tog suda broj 18 0 V 056607 23 V 2, radi odlučivanja o zahtjevu za rješavanje spornog pravnog pitanja u pravnoj stvari predlagatelja R.M. iz B.K. protiv protivnika predlagatelja H.M. iz B.K., radi uređenja međe, u smislu odredbe člana 61a. ZPP.

Sporno pravno pitanje glasi:

„Da li se u smislu odredbe člana 69. Zakona o stvarnim pravima FBiH može nakon pravosnažnog okončanja postupka uređenja međe i označavanja međe ponovno obnavljati ili ispravljati međa između istih nekretnina u vanparničnom postupku ili se nakon što je sud pravosnažno uredio i označio među, pravo u vezi tih nekretnina može ostvariti samo u parničnom postupku i u skladu s tim tražiti označavanje međe?“

U zahtjevu je navedeno da prvostepeni sud ima dilemu kako primijeniti odredbu člana 69. Zakona o stvarnim pravima ("Službene novine Federacije BiH" br. 66/13 i 100/13), i da se pred tim sudom vodi još jedan postupak u kojem se postavlja isto pravno pitanje (18 0 V 055644 23 V), te da je postojeća sudska praksa neujednačena.

Zahtjev sadrži kratak prikaz utvrđenog stanja stvari u konkretnoj pravnoj stvari, prema kojem je prijedlog za uređenje međe od 28.12.2023. godine podnesen nakon što je isti sud, u vanparničnom postupku koji se vodio između istih stranaka, donio pravosnažno rješenje (18 0 V 047192 21 V od 18.10.2022. godine) kojim je uredio i označio među između istih nekretnina na osnovu sporazuma stranaka. Međutim, kako su međašnji znakovi nakon toga pomjereni,

odnosno više ne postoje, ponovo je podnesen prijedlog da se uredi međa između parcela predlagatelja i protivnika predlagatelja.

Prvostepeni sud je uz zahtjev priložio i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja, prema kojem novi prijedlog za uređenje međe nije dozvoljen nakon što je sud u postupku uređenja međe pravosnažno uredio i označio među, jer je odredbom člana 69. stav 5. Zakona o stvarnim pravima propisano da se od trenutka kada je sud označio među međašnjim znakovima smatra da postoji vlasništvo do te međe, a ko tvrdi suprotno, treba to dokazati u parničnom postupku. Zbog toga je stav prvostepenog suda da podneseni prijedlog treba odbaciti kao nedozvoljen.

Uvidom u spis prvostepenog suda je utvrđeno da je o postavljenom pitanju u ovom predmetu svoj stav izrazio i Kantonalni sud u Bihaću, koji je drugostepenim rješenjem broj 18 0 V 056607 23 Gž od 20.10.2023. godine uvažio žalbu predlagača protiv rješenja Općinskog suda u Bosanskoj Krupi broj 18 0 V 056607 23 V od 01.09.2023. godine, ukinuo rješenje kojim je odbačen prijedlog za uređenje međe kao nedozvoljen i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak. Prema stavu drugostepenog suda, predlagač ima pravo zahtijevati da prvostepeni sud obnovi spornu među, ako se ista više ne raspoznaje na licu mjesta, na osnovu odredbe člana 69. stav 1. Zakona o stvarnim pravima, iz razloga što ponovno izvršenje pravosnažnog rješenja o uređenju međe nije moguće.

Odredbom člana 61a. ZPP propisano je da ako u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima, prvostepeni sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke zahtjevom pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Federacije BiH radi rješavanja spornog pravnog pitanja.

Shodno navedenom, u postupku za rješavanje spornog pravnog pitanja potrebno je prvo utvrditi da li je pravno pitanje koje se u zahtjevu suda postavlja sporno, i da li je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka u većem broju predmeta.

Pravno pitanje je sporno ako o njemu u sudskoj praksi još uvijek nije zauzet stav, i da bi se sporno pitanje riješilo, potrebno je utvrditi pravo značenje nejasne ili neprecizne pravne norme koju sudovi različito tumače. Tumačenje pravne norme radi njene primjene je uvijek potrebno ako je njen sadržaj takav da se ista ne može primijeniti prije nego što se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje se javlja zbog njene nepreciznosti ili nejasnoće. Ako je pravna norma jasna i precizna ona se primjenjuje na utvrđeno činjenično stanje, bez potrebe za prethodnim tumačenjem.

Pitanje koje se postavlja u zahtjevu za rješavanje spornog pravnog pitanja u ovom slučaju se odnosi na mogućnost da se o uređenju iste međe dva puta odlučuje u istom (vanparničnom) postupku. Dilema koju iznosi prvostepeni sud je nastala zbog neujednačene sudske prakse, odnosno različitih shvatanja u pogledu pravnog dejstva pravosnažne odluke suda o uređenju međe, između prvostepenog i drugostepenog suda, a u vezi je sa tumačenjem odredaba člana 69. ZSP.

Prema ustaljenom shvatanju u sudskoj praksi Vrhovnog suda Federacije BiH, postojanje dva sudska predmeta u kojima se kao sporno postavlja isto pravno pitanje se može smatrati većim brojem predmeta u smislu odredbe člana 61a. stav 1. ZPP, zbog čega u ovom slučaju nema uslova za primjenu odredbe člana 61d. stav 2. ZPP.

Međutim, Vrhovni sud je zauzeo i pravni stav, da u slučaju kada se općinski sud ne slaže sa odlukom kantonalnog suda u kojoj je nakon žalbenog postupka kantonalni sud izrazio svoje stanovište po navedenom pravnom pitanju, takav zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja treba odbaciti kao nedozvoljen temeljem člana 61c. stav 1. ZPP. (sjednica Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH održana dana 31.5.2018. godine)

Kako je u konkretnom slučaju utvrđeno da su pravni stav u pogledu mogućnosti ponovnog podnošenja prijedloga za uređenje međe između istih susjednih parcela u svojim odlukama zauzeli i prvostepeni i drugostepeni sud, to više ne postoje uslovi za primjenu odredbe člana 61a. ZPP, odnosno intervenciju Vrhovnog suda radi ujednačavanja sudske prakse u postupku za rješavanje spornog pravnog pitanja. Uočenu nesaglasnost je, naime, moguće otkloniti samo u redovnom postupku pred nižestepenim sudovima, budući da revizija u ovom predmetu po zakonu nije dozvoljena (član 26. Zakona o vanparničnom postupku FBiH), zbog čega je u ovakvim slučajevima cjelishodno da drugostepeni sud razmotri uslove za primjenu člana 18. stav 2. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju ("Službeni glasnik BiH", br. 66/12, 40/14, 54/17, 60/17, 30/18 i 83/22), radi ujednačavanja sudske prakse.

Iz naprijed navedenih razloga je Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH, primjenom odredbe člana 61a. u vezi sa članom 61c. stav 1. ZPP, odlučilo da zahtjev Općinskog suda u Bosanskoj Krupi za rješavanje spornog pravnog pitanja, broj 18 0 V 056607 23 V 2 od 12.2.2024. godine odbaci kao nedozvoljen.

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Vrhovnog suda Federacije BiH

Radenko Blagojević, s.r.